

Тижневий огляд

**Війна РФ проти України:
енергетичний вимір**

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту «Прозорість Енергетичного Сектору», який виконує ГО «ДІКСІ ГРУП». Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

(6-12 листопада)

#StopRussianAggression
#StandWithUkraine

Резюме

- РФ продовжує обстріли електроенергетичної та газової інфраструктури, які набувають більш системного і масового характеру та призводять до відключень споживачів.
- За оцінкою Колегії Держатомрегулювання у 2022 році кількість експлуатаційних подій на АЕС України, у т.ч. через агресію РФ, перевищила більш як вдвічі показники попередніх років та є максимальною за останні 10 років.
- Забезпечення потреб споживачів в електроенергії покривалось власним виробництвом та імпортом зі Словаччини, Румунії та Молдови в пікові години. Також здійснювався експорт в нічні та денні години. Для збалансування енергосистеми та уникнення обмежень генерації з ВДЕ, залучалась аварійна допомога з Польщі у вигляді закупки надлишків електроенергії з ОЕС України.
- Президент України ввів у дію Рішення РНБОУ «Щодо додаткових заходів із посилення стійкості функціонування енергетичної системи та підготовки національної економіки до роботи в осінньо-зимовий період 2023/24 року» – передбачає низку заходів із погашення заборгованості на енергоринках, розвитку альтернативної енергетики та розподіленої генерації, енергоефективності, обмеження експорту українського газу та нарощення імпорту з нетрадиційних для України напрямків та ін.
- Стартувала робота над Третьою Швидкою оцінкою завданої шкоди та потреб на відновлення України (RDNA3), яка покаже рівень збитків станом на 1 січня 2024 року, вартість відновлення за принципом «build-back-better», його пріоритетні напрямки до 2027 року та необхідні реформи.

- Уряд схвалив угоду, яка дозволить залучити 250 млн євро від ЄС на швидке відновлення, зокрема на відбудову мостів, залізниць, шкіл, дитсадків, лікарень, житлових будинків та підтримку українських аграріїв.
- На об'єктах генерації продовжувалась масштабна ремонтна кампанія – повернувся в роботу енергоблок ТЕС; 3 блоки перебували у короткостроковому ремонті, 2 блоки ТЕС виведено в аварійний ремонт, ще 3 блоки ТЕС – у короткостроковий ремонт.
- Через сприятливу погоду та скорочення споживання у ПСГ накопичено понад 16 млрд куб. м газу. Запасів вугілля та мазуту на складах достатньо для безперебійної роботи станцій.
- У Звіті з оцінкою прогресу України у відповідності критеріям членства в ЄС, Європейська комісія відзначила прогрес України у розвитку енергосектору та необхідність продовження гармонізації із законодавством ЄС щодо прозорості оптового енергетичного ринку, відновлюваної енергетики, енергоефективності, діяльності оператора ГТС та сертифікації газосховищ.
- У ході робочого візиту делегації Міністерства енергетики України у США проведено велику кількість зустрічей з представниками влади та бізнесу з питань залучення американської допомоги для проходження опалювального сезону, відновлення та розвитку енергетики України, зокрема атомної та відновлюваної енергетики.
- Регулятор підвищив граничні ціни на електроенергію (прайс-кепи) на РДН, ВДР та балансуєчому ринку в окремі розрахункові періоди, які діятимуть з 30 листопада.
- У Верховній Раді зареєстровано законопроект, яким пропонується віднести нафту і газовий конденсат до підакцизної групи товарів з нульовою ставкою акцизу – для кращого контролю й за обігом цих товарів на ринку та унеможливлення зловживань.
- АТ «Укргазвидобування» ввело в експлуатацію 2 свердловини загальним добовим дебітом 500 тис. куб. м.
- «Енергоатом» і Holtec International планують побудувати в Україні завод з виробництва контейнерів для зберігання відпрацьованого ядерного палива.
- Міністерство енергетики передало АТ «Українські розподільні мережі» пакети акцій п'яти ОСР: «Запоріжжяобленерго», «Тернопільобленерго», «Черкасиобленерго», «Харківобленерго» та «Сумиобленерго».

Вплив війни

Атаки

Обстріли енергетичної інфраструктури. Протягом останніх тижнів об'єкти енергетичної інфраструктури були 60 разів атаковані з різних видів озброєння, [заявив](#) міністр енергетики Герман Галущенко. [6 листопада](#) через обстріли на Донеччині вимикались майже 4 900 абонентів, на Дніпропетровщині - 35, також пошкоджено електромережі на Харківщині. Через артобстріли зазнала пошкоджень газова інфраструктура у Дніпропетровській та Сумській областях з відключенням споживачів. [7 листопада](#) була обстріляна ТЕС на Донеччині, попри пошкодження обладнання електростанція продовжила працювати. В області через пошкодження мереж відключались майже 14 000 абонентів. На Сумщині знеструмлено 2 380

споживачів, на Чернігівщині - 688, пошкоджено мережі й на Харківщині. У Дніпропетровській області зазнало уражень обладнання газорозподільних мереж (без відключень споживачів). [8 листопада](#) на Донеччині вимикались понад 4 600 абонентів, на Чернігівщині - понад 850, на Дніпропетровщині - 490, на Харківщині пошкоджено лінії електропередачі.

[9 листопада](#) через ворожі обстріли у південному регіоні відключилася лінія електропередачі напругою 220 кВ, також було відключено дві вітрові електростанції, згодом їх роботу було відновлено. На Донеччині без світла залишились 23 населені пункти. [10 листопада](#) внаслідок обстрілу одного з прикордонних районів Сумщини відбулося загоряння обладнання підстанції, пожежу було ліквідовано силами ДСНС. Крім того, в області було знеструмлено понад 2 500 споживачів. На Харківщині відключилася повітряна лінія 10 кВ (без електроенергії опинилися понад 1 600 споживачів); на Дніпропетровщині - лінія напругою 6 кВ (знеструмлено понад 1 100 споживачів). У Чернігівській області через обстріли знеструмлено 18 населених пунктів, у Донецькій – 12. Також у Нікополі обстрілом пошкоджено газопровід низького тиску з відключенням споживачів.

Наслідки підризу Каховської ГЕС. [7 листопада](#) енергетики заживили 44 точки доступу у Херсоні, які були знеструмлені внаслідок підтоплення. Станом на 13 листопада через повінь без світла залишаються понад 700 абонентів.

Інформаційні атаки. В "Укренерго" [попередили](#) про розсилку листів з вірусом начебто від імені компанії. Листи отримують підрядники "Укренерго" і контрагенти. Серед ознак фальсифікації:

- лист відправлено не з офіційної адреси (офіційний домен @ua.energy);
- зазначено назву компанії ДП "Укренерго" (офіційна назва НЕК "Укренерго");
- всередині листа не зазначено повних даних відправника;
- лист написано російською мовою.

Ядерна та радіаційна безпека

"Енергоатом" і Holtec International [планують](#) побудувати в Україні завод з виробництва контейнерів для зберігання відпрацьованого ядерного палива. Про план відповідних заходів йшлося на спільній нараді президента "Енергоатома" Петра Котіна та віцепрезидента американської компанії Holtec International Піаза Авана. За словами Котіна, завершення будівництва ЦСВЯП до початку повномасштабного вторгнення РФ і його експлуатація під час війни мають величезне значення для української атомної енергетики. Економія коштів за вивіз і зберігання відпрацьованого палива з вітчизняних АЕС вже цього року повністю покрила витрати на будівництво сховища.

Міністр енергетики України Герман Галущенко в межах робочого візиту до Вашингтона [зустрівся](#) з головним виконавчим директором Westinghouse Electric Company Патріком Фрагманом. За словами Галущенко, завдяки Westinghouse Україна змогла повністю відмовитись від російського ядерного палива, у вересні 2023 року відбулось перше завантаження палива Westinghouse у реактор ВВЕР-440 Рівненської АЕС. Патрік Фрагман зауважив, що Westinghouse продовжує працювати з українською стороною для нарощування потужностей атомної генерації. Йдеться про будівництво нових енергоблоків AP1000, а також встановлення малих модульних реакторів AP300, перші з яких можуть з'явитися вже протягом найближчих десяти років.

Колегія Держатомрегулювання [розглянула](#) результати розслідування експлуатаційних подій на АЕС та розрахунку показників безпеки за 2022 рік та

I півріччя 2023 року. У 2022 році кількість експлуатаційних подій на АЕС України перевищила більш як вдвічі показники попередніх років та є максимальною за останні 10 років. Загалом кількість подій на українських АЕС, спричинених військовою агресією, перевищила кількість експлуатаційних подій, що відбулись через експлуатаційні чинники. Події, спричинені військовою агресією РФ, які відбулися у 2022 році та I півріччі 2023 року, були пов'язані із захопленням ЗАЕС та пошкодженням електротехнічного обладнання та будівель; втратою лінії електропостачання на ЗАЕС через обстріли майданчика та прилеглої території, вибухів мін на ЗАЕС, встановлених окупаційними військами; втратою ліній електропостачання власних потреб АЕС, спричинену важкими перехідними процесами в об'єднаній енергомережі через обстріли РФ критичної інфраструктури ОЕС України.

Контрзаходи

7 листопада Президент України Указом [ввів](#) у дію Рішення Ради національної безпеки і оборони України “Щодо додаткових заходів із посилення стійкості функціонування енергетичної системи та підготовки національної економіки до роботи в осінньо-зимовий період 2023/24 року”. Указом затверджено низку заходів щодо погашення заборгованостей на ринках електроенергії та газу, розвитку та стимулюванню альтернативної енергетики та розподіленої генерації, створення маневрових потужностей для об'єктів енергетики, енергоефективності, обмеження експорту українського газу та нарощуванню імпорту з нетрадиційних для України напрямків, стимулювання розвитку енергетичного машинобудування, покращення енергетичної стійкості громад та ін.

10 листопада, Кабінет Міністрів України [затвердив](#) План заходів із реалізації Концепції забезпечення національної системи стійкості до 2025 року. Зазначається, що План містить заходи щодо запровадження цілісної системи ідентифікації, пріоритезації, запобігання та ефективного реагування на загрози та ризики будь-якого характеру.

11 листопада уряд спільно з Київською школою економіки та за підтримки Групи Світового банку [відкрили](#) Центр посилення спроможностей з відбудови та модернізації України (CARMC - Center for Advancement in Restoration and Modernization Capacity) для створення спільноти експертів для обміну досвідом у питаннях відбудови. Крім того, в Україні [працюватиме](#) радник Сполучених Штатів з інфраструктури, який буде консультувати в питаннях відновлення країни. На цю посаду призначають Роберта Марінера, який виконував інженерні роботи для Військово-повітряних та Військово-морських сил США і має десятиліття досвіду транспортних проєктів.

Віце-прем'єр-міністр з відновлення - Міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков [оголосив](#) про старт роботи Уряду України, Світового банку, Європейської комісії, ООН та інших партнерів над Третьою Швидкою оцінкою завданої шкоди та потреб на відновлення України (RDNA3). Зазначено, що оновлена оцінка покаже сукупний рівень збитків станом на 1 січня 2024 року, вартість відновлення за принципом «build-back-better», узгоджені пріоритетні напрямки відновлення у 2024 році та на середньострокову перспективу – до 2027 року, необхідні реформи для залучення приватного сектору.

7 листопада під час засідання Уряду Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль повідомив про запуск експериментального проєкту щодо додаткового забезпечення населення дровами. За його [словами](#), граничний розмір субсидії на придбання твердого пального побутового палива зросте більш ніж удвічі – до 16,2 тис. грн на рік для однієї родини.

Також Шмигаль [зазначив](#), що Уряд схвалив угоду, яка дозволить залучити ще 250 млн євро від ЄС на швидке відновлення, зокрема на відбудову мостів, залізниць, шкіл, дитсадків, лікарень, житлових будинків, а також на підтримку українських аграріїв.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль [наголосив](#), що справедлива трансформація вугільних регіонів, де шахти вичерпали свій ресурс, має починатися вже зараз, попри війну. Зазначається, що ведеться робота над тестуванням Концепції справедливої трансформації, зокрема в Червоноградському вугільному регіоні Львівській області.

6 листопада Міністерство енергетики [передало](#) АТ «Українські розподільні мережі» пакети акцій ще п'яти операторів системи розподілу, зокрема ПАТ «Запоріжжя-обленерго», ВАТ «Тернопільобленерго», ПАТ «Черкасиобленерго», АТ «Харків-обленерго» та АТ «Сумиобленерго» (25%). В свою чергу, 10 листопада Уряд [затвердив](#) рішення щодо відбору незалежного члена наглядової ради «Укренерго».

Пульс ринків

► Електроенергетика

Робота енергосистеми

Відповідно до повідомлень ["Укренерго"](#) та [Міненерго](#), забезпечення потреб споживачів протягом тижня покривалось власним виробництвом електроенергії, а також імпортом зі Словаччини, Румунії та Молдови. Для збалансування енергосистеми та уникнення обмеження генерації з ВДЕ, залучалась [аварійна допомога](#) з Польщі у вигляді термінової закупки надлишків виробленої української електроенергії. Допомога залучалась 6 листопада з 12:00 до 15:00 загальним обсягом 900 МВт·год, 7 листопада - з 11:00 до 14:00 (480 МВт·год), 9 листопада - протягом трьох денних годин (510 МВт·год). Такий вид допомоги дозволяє уникнути надлишкових витрат на компенсацію обмеження роботи об'єктів ВДЕ.

На об'єктах генерації продовжувалась масштабна ремонтна кампанія. 6 листопада після поточного ремонту повернувся в роботу енергоблок ТЕС. 8 листопада 3 енергоблоки перебували у короткостроковому ремонті. 9 листопада 2 блоки ТЕС в західному та центральному регіонах було виведено в аварійний ремонт в межах доби. 11 листопада у короткостроковий ремонт було виведено 3 блоки ТЕС. Інші генеруючі потужності працювали у штатному режимі.

Продовжується накопичення енергоресурсів для стабільного проходження опалювального сезону. Через сприятливі погодні умови рівень споживання газу менший за минулорічний на понад 13 куб. м за добу, що дозволяє активно накопичувати запаси газу (наразі у ПСГ накопичено понад 16 млрд куб. м). Запасів вугілля та мазуту на складах достатньо для безперебійної роботи станцій.

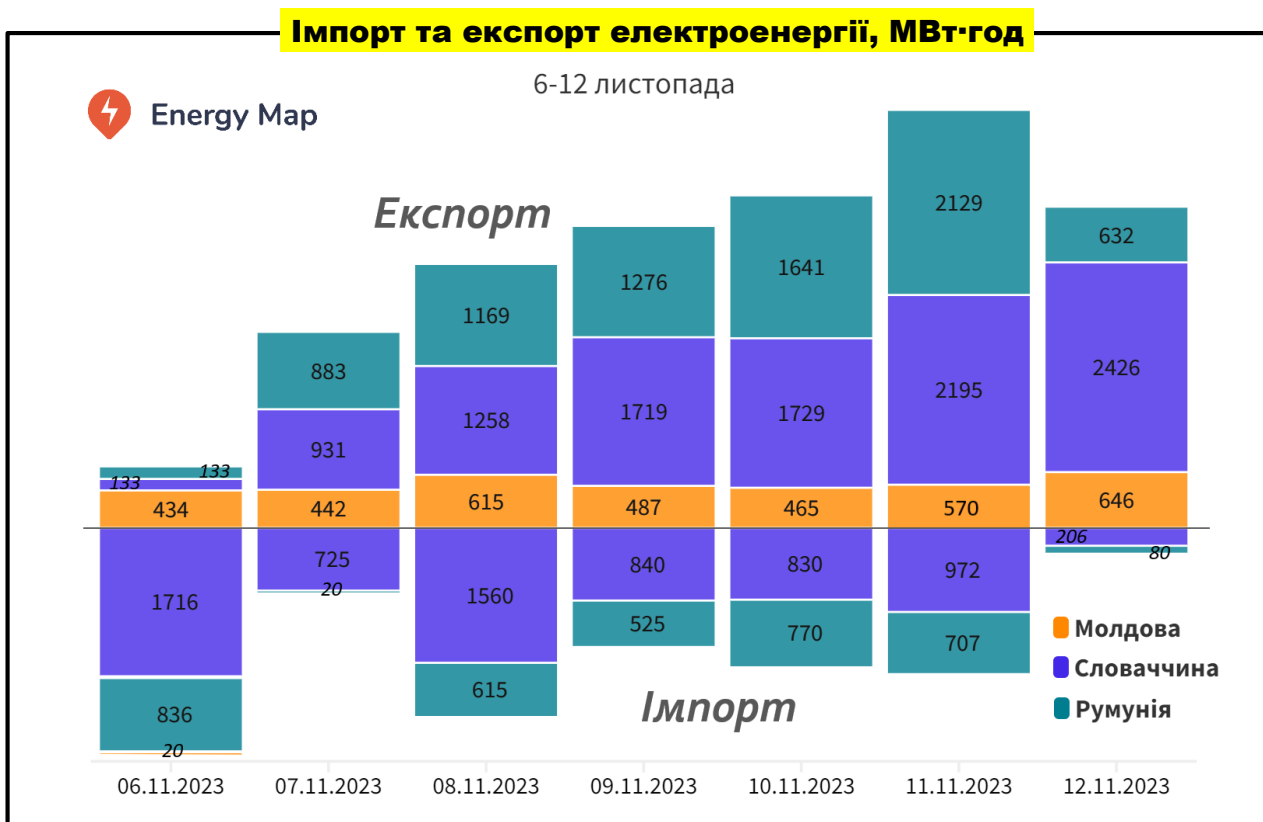
Частою причиною знеструмлень протягом тижня були **технологічні порушення**. 6 листопада на Львівщині дією захисту вимикалась повітряна лінія 330 кВ, внаслідок чого без електроенергії залишалися близько 76 000 споживачів. У Запорізькій області відбулося короткострокове відключення майже 2 000 абонентів. 7 листопада на Чернігівщині було знеструмлено 2 500 споживачів, на Сумщині - 189. 8 листопада у Дніпровській області знеструмлювалося понад 3 600 абонентів, ще 1 600 - у Запорізькій. 9 листопада на Миколаївщині з технологічних причин без електроенергії було більш ніж 2 400 побутових та близько 290 юридичних абонентів; на Сумщині - понад 400; у Чернігівській області - 126 споживачів. 10 листопада у

Миколаївській області було відключено 1 010 побутових та 26 непобутових споживачів; у Кіровоградській - 390; у Дніпровській - 53; у Запорізькій - частково знеструмлено 1 населений пункт. 11 листопада на Одещині було відключено понад 1 500 споживачів.

12 листопада через **несприятливі погодні умови** у Дніпропетровській області вимикалося електропостачання у 293 населених пунктах (без електрики було понад 77 000 споживачів); у Сумській області - понад 1 200 споживачів. Також через сильні пориви вітру на ранок 13 листопада залишаються знеструмленими абоненти у Донецькій, Харківській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській та Чернігівській областях.

За даними [НКРЕКП](#) та [ENTSO-E](#), Україна здійснювала комерційний імпорту та експорт електроенергії з/до Словаччини, Румунії та Молдови. Імпорт електроенергії здійснювався у ранкові та вечірні години (періоди максимального споживання). Експорт - у нічні (добовий мінімум споживання) та денні години (активна робота електростанцій на ВДЕ). Найбільші обсяги [імпорту](#) відбувались зі Словаччини - 6,8 тис. МВт·год (+166% до попереднього тижня), потужність коливалася у діапазоні 1-300 МВт. Імпорт з Румунії становив 3,6 тис. МВт·год (+100%), діапазон потужності - від 5 до 135 МВт. З Молдови імпорту відбувався лише 6 листопада з 00:00 до 01:00 в обсязі 20 МВт·год (-94%).

Найбільші обсяги експорту здійснювались до Словаччини - 10,4 тис. МВт·год (зростання у понад 5 разів), потужність коливалася від 98 до 133 МВт. Експорт до Румунії становив 7,9 тис. МВт·год (зростання у 83 рази), діапазон потужності - від 10 до 133 МВт. Поставки до Молдови становили 3,7 тис. МВт·год (-26%), потужність коливалася від 7 до 135 МВт.



Джерело: [EnergyMap](#)

Доступ до пропускної спроможності для імпорту за напрямком "Словаччина-Україна" на щоденних аукціонах [випувували](#) від 9 до 12 компаній, найбільший обсяг розподілено між "Д.Трейдінг", "ТЕС", "ТЕП", "Електротрейдінг Груп" та "Еру Трейдінг". Гранична ціна не встановлювалась. Перетин з Румунією купували 3-7 компаній, найактивніші учасники: "СіПіджі Енерджі", "Енерго Ресурс Рі Груп",

"Дніпросталь-Енерго", "ЕЕС" та "Євромін Енерджи". Гранична ціна встановлювалась 6, 9-12 листопада та варіювала від 0,01 до 11,01 євро/МВт·год, сукупний дохід "Укренерго" становив 12,1 тис. євро, або близько 483 тис. грн. За напрямком "Молдова-Україна" 9 листопада доступ купувала компанія "Артлекс-Груп", гранична ціна не встановлювалась. Перетин з Польщею за напрямком "Жешув-ХАЕС" 11-12 листопада купувала компанія "Євромін Енерджи", гранична ціна - нульова.

Для експорту доступ до пропускної спроможності за напрямком "Україна-Словаччина" купували 1-3 компанії: "ДТЕК Західенерго", "Еру Трейдінг" та "Юнімекс Трейдінг". Гранична ціна не встановлювалась. Перетин з Румунією викупували 2-4 компанії: "ДТЕК Західенерго", "Енерго Ресурс Рі Груп", "Юнімекс Трейдінг" та "Нью Стрім Енерджи". Гранична ціна встановлювалась у розмірі від 0,1 до 9,24 євро/МВт·год, дохід "Укренерго" становив 8,9 тис. євро, або близько 356 тис. грн. За напрямком "Україна-Молдова" перетин викупували 5-8 компаній, найбільші обсяги розподілено серед "Укргідроенерго", "СіПіджі Енерджи" та "Соліпауер Трейдінг". Гранична ціна варіювала для різних годин доби від 0,01 до 11 грн/МВт·год, дохід "Укренерго" - 7,9 тис. грн.

Функціонування ринку

Ринок двосторонніх договорів (РДД): Обсяг торгівлі на "Українській енергетичній біржі" ("УЕБ") другий тиждень поспіль демонструє спадний тренд. Упродовж 6-12 листопада на "УЕБ" було [проведено](#) 13 аукціонів з купівлі/продажу електроенергії (7 у комерційних секціях та 6 у спеціалізованих). Серед ініціаторів торгів були "Центренерго", "Гарантований покупець", "Кременчуцька ТЕЦ", "Нижньодністровська ГЕС", постачальники універсальних послуг, оператори систем розподілу та інші. Загалом на "УЕБ" було реалізовано 231,7 тис. МВт·год з періодом постачання у листопаді, що на 16,4% менше обсягів попереднього тижня. Місячний індекс Base РДД на листопад залишився на рівні 3 859,6 грн/МВт·год.

Зокрема, Компанія "Центренерго" реалізувала 109,4 тис. МВт·год базового навантаження за цінами в діапазоні 3 859,3 - 4 000,3 грн/МВт·год. "Гарантований покупець" реалізував 17,5 тис. МВт·год блочних позицій денних годин за цінами в діапазоні 3 815,0 - 4 387,7 грн/МВт·год. "Кременчуцька ТЕЦ" продала 8,1 тис. МВт·год базового навантаження за середньозваженою ціною 3 750,0 грн/МВт·год. "Нижньодністровська ГЕС" ініціювала аукціон, де пропонувала базове навантаження з стартовим обсягом 0,5 тис. МВт·год, за результатами компанія не змогла реалізувати електроенергію. У комерційних секціях компанії здійснювали купівлю/продаж електроенергії навантаженням індивідуального профілю.

Ринок "на добу наперед": За даними сервісу [Energy Map](#), впродовж 6-12 листопада ціни демонстрували високу [волатильність](#): відхилення погодинних цін від прайс-кепів коливалося в межах від 0 до 86,7% і в середньому становило 18,2%. Найбільші цінові відхилення (50% і більше) були характерні, переважно, для першої половини доби (01:00-13:00). При цьому, кількість годин, коли ціни були впритул (із відхиленням менше 1%) або на рівні прайс-кепів, зросла до 11,9% порівняно із 9,5% попереднього тижня.

Середньогодинна ціна електроенергії (індекс Base РДН) зросла до 4 121 грн/МВт·год (+20,9% до минулого тижня), тоді як середньозважена добова ціна [варіювала](#) у діапазоні 3 902,0 - 5 132,5 грн/МВт·год. При цьому, співвідношення між індексами Base РДН країн Східної Європи (Польщі, Угорщини, Румунії та Словаччини) та України [коливалось](#) у межах 0,70 - 1,19.

Сумарний обсяг реалізації електроенергії на РДН України за підсумками тижня [зріс](#) на 21% – до 486,1 тис. МВт·год. Зокрема, щоденний обсяг торгівлі варіював у межах 62,5-74,4 тис. МВт·год. У цілому РДН був профіцитним: співвідношення між

сумарним добовим обсягом заявок на продаж та купівлю електроенергії коливалось у межах 1,22-1,61. При цьому, кількість дефіцитних годин на РДН зросла до 1,2% (попереднього тижня не зафіксовано дефіцитних годин). У структурі купівлі [переважали](#) постачальники (89,6-91,6%), частка операторів мереж становила 8,4-10,2%, решта (0,1-0,2%) належала виробникам та трейдерам.

Політика та регулювання

Після тривалого розгляду питання Регулятор [вніс зміни](#) у граничні ціни на електроенергію (прайс-кепи) на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, піднявши їх величини в окремі розрахункові періоди доби. В результаті величини граничних цін на РДН та ВДР з 30 листопада становитимуть:

- максимальні граничні ціни з 00:00 до 07:00 та з 23:00 до 24:00 – 3 000 грн/МВт·год; з 07:00 до 08:00 та з 11:00 до 17:00 – 5 600 грн/МВт·год; з 08:00 до 11:00 – 6 900 грн/МВт·год; з 17:00 до 23:00 – 7 500 грн/МВт·год;
- мінімальна гранична ціна – 10 грн/МВт·год;

на балансуєчому ринку:

- максимальна гранична ціна – 125 % від ціни РДН, визначеної оператором ринку для кожного розрахункового періоду відповідної доби постачання;
- мінімальна гранична ціна – 0,01 грн/МВт·год.

За оцінкою Регулятора, таке рішення покращить інвестиційний клімат у секторі, сприятиме синхронізації стандартів роботи на українському та європейському ринках, що є обов'язковою умовою набуття Україною членства в ЄС. Також очікується, що прийняте рішення створить фінансово-економічні підґрунтя для роботи на ринку високоманевреної (пікової) розподіленої генерації, що є важливим з точки зору посилення надійності роботи енергосистеми під час осінньо-зимового періоду 2023-2024 рр. в умовах воєнного стану.

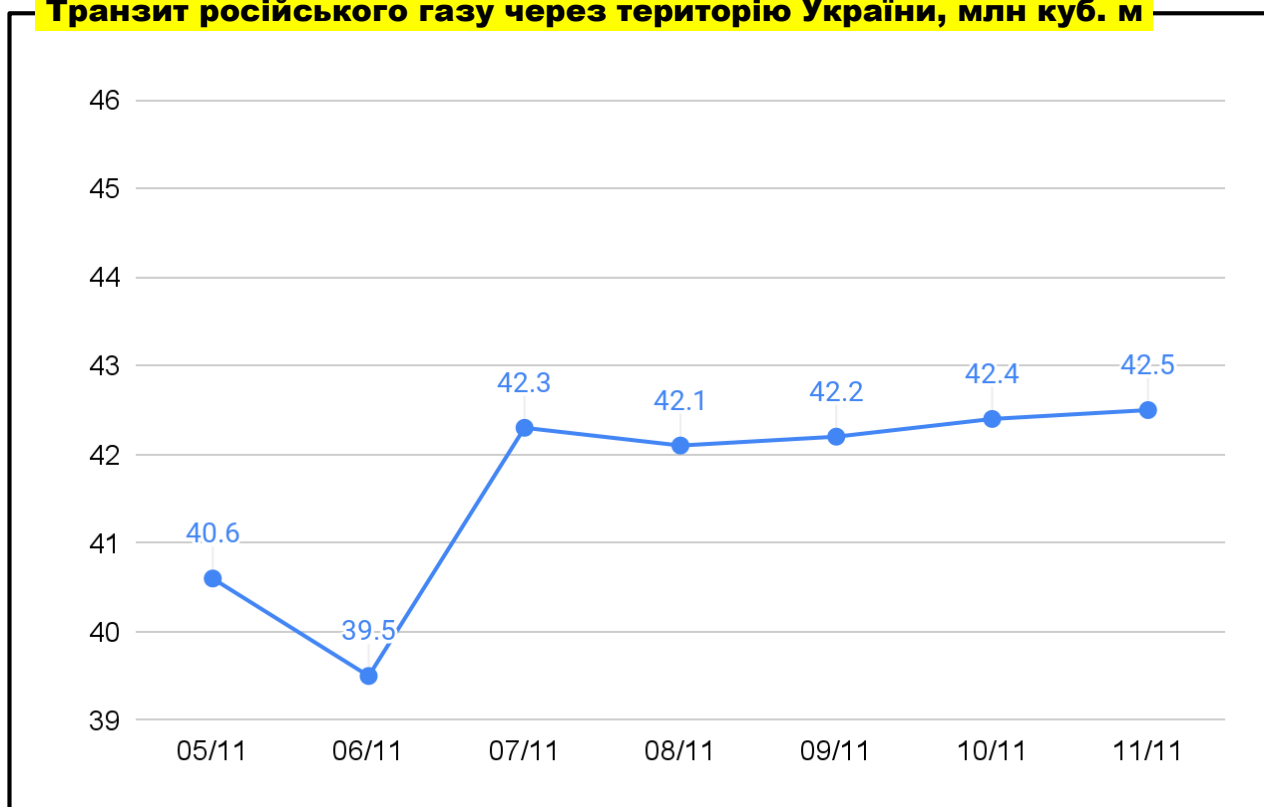
В рамках розвитку розподільчих мереж Регулятор [затвердив](#) План розвитку системи розподілу "ПЕЕМ "ЦЕК" на 2024 – 2028 роки та схвалив проекти постанов про затвердження аналогічних планів для трьох ОСР: ["Чернівціобленерго"](#), ["Кіровоградобленерго"](#) та ["ДТЕК Київські електромережі"](#). Також регулятор вніс зміни до інвестиційної програми ["ДТЕК Одеські електромережі"](#) на 2023 рік.

► Газ

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 5-11 листопада коливався у межах 39,5-42,5 млн куб. м на добу, тобто лише 36-39% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м). Середньодобовий транзит становив 41,7 млн куб. м (+0,3 млн куб. м в порівнянні з попереднім тижнем). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м



Джерело: ["ОГТСУ"](#)

Фізичний імпорт з країн ЄС у звітному тижні становив 12,5 млн куб. м (середньодобовий показник - 1,8 млн куб. м), що на 75% менше за показник попереднього тижня. Імпорт здійснювався через точку з'єднання з Угорщиною "Берегдароц" (ВТЗ Берег) обсягом 10 млн куб. м, через точку з'єднання з Молдовою "Каушани" обсягом 2,5 млн куб. м. Разом з тим, розпочався експорт газу з України, що ймовірно є відібраним з ПСГ газом нерезидентів, які раніше закачали його в сховища в режимі "митного складу" і наразі транспортують його у зворотньому напрямку для подальшого використання в ЄС. Обсяг такого експорту у звітному тижні становив 13,3 млн куб. м, які були транспортовані через точку з'єднання з Польщею "Дроздовичі".

Комерційний імпорт в українську ГТС становив 13,2 млн куб. м (-83%). 9,4 млн куб. м надійшло в режимі "митного складу", 11,5 млн куб. м - в режимі short-haul (послуга оператора ГТС, яка передбачає знижку в тарифі на транспортування газу у випадку його транзиту на короткі відстані).

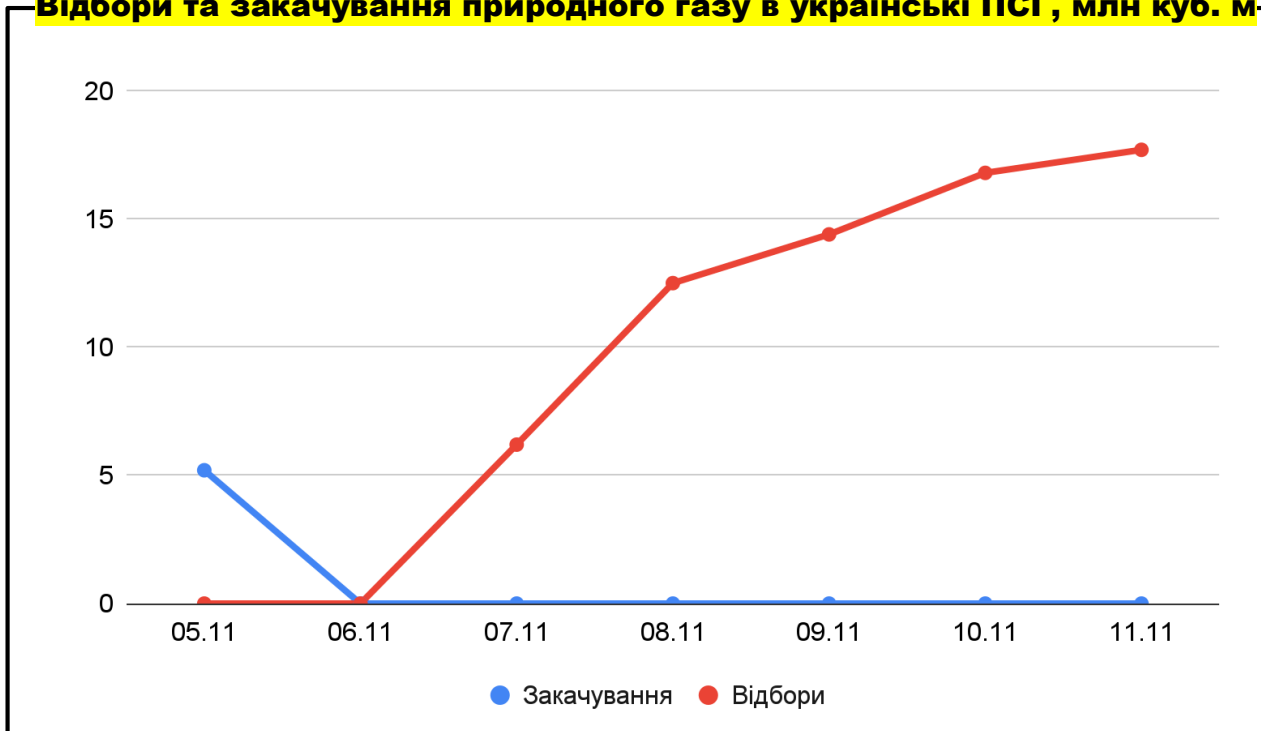
Також розпочався комерційний експорт газу через віртуальні точки з'єднання з Польщею обсягом 14,5 млн куб. м та Угорщиною 0,8 млн куб. м. Також ймовірно частина обсягів, які йдуть на вихід з ГТС до Молдови є також транспортуванням газу, який раніше зберігався молдовськими компаніями в українських ПСГ. Таке припущення пов'язано з тим, що обсяги газу, який транспортувався на вихід з ГТС в режимі "митного складу", перевищує показники комерційного експорту до Польщі та Угорщини і становлять 23,8 млн куб. м. Крім того, були [повідомлення](#) про зберігання Молдовою газу в українських сховищах.

Підземні сховища газу

За даними платформи AGSI, станом на 11 листопада в українських ПСГ зберігалось 11,86 млрд куб. м газу, або 39,25% (-0,2% у порівнянні з попереднім тижнем) від сукупного робочого обсягу (без урахування 4,662 млрд куб. м газу "довгострокового зберігання"). Закачування у звітному тижні відбувалось лише 5 листопада і

становило 5,2 млн куб. м. Також розпочався відбір газу зі сховищ, який сумарно становив 67,6 млн куб. м. Середньодобовий обсяг відборів у звітному тижні становив 9,7 млн куб. м.

Відбори та закачування природного газу в українські ПСГ, млн куб. м



Джерело: [AGSI](#) (всі показники отримані розрахунковим шляхом через ділення первинних показників у МВт·год на коефіцієнт переведення 10,595 кВт·год/куб. м).

Функціонування ринку

На "Українській енергетичній біржі" протягом [торгових сесій 4-10 листопада](#) заявки на купівлю-продаж природного газу подавали 8 компаній (2 покупці та 6 продавці). У звітному періоді на "УЕБ" було подано заявок на купівлю-продаж газу обсягом 43,7 млн куб. м (+34% у порівнянні з показником попереднього тижня) сукупною стартовою вартістю 0,59 млрд грн (+37%). Середньозважена стартова ціна всіх заявок - 13,55 грн за куб. м (без ПДВ), що на 2,2% більше за показник попереднього тижня. Успішних заявок у звітному тижні не було.

Політика та регулювання

НКРЕКП [пропонує](#) внести зміни до програми розвитку оператора ПСГ АТ "Укртрансгаз" на 2023-2032 рр. для включення додаткових заходів на суму 227,9 млн грн, зокрема реконструкцію сховищ, придбання транспортних засобів, засобів посилення охорони та оборони об'єктів критичної інфраструктури та захисних споруд цивільного захисту. Відповідні кошти, серед іншого, будуть отримані шляхом виключення з інвестиційної програми заходів на 141,36 млн грн, які включають реконструкцію компресорного цеху, придбання спеціалізованої техніки та приладів.

Також регулятор виніс на обговорення [проект](#) Типового договору на технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирного будинку. Договір передбачає, що надавачем послуг в його межах є оператор ГРМ; разом з тим, в договорі є положення, які дозволять замовнику розірвати існуючий договір і укласти новий з суб'єктом господарювання, який не є Оператором ГРМ.

Розірвати існуючий договір замовник може лише за відсутності заборгованості за послуги технічного обслуговування мереж. Водночас, оператор ГРМ матиме право розірвати договір в односторонньому порядку, якщо прострочена заборгованість по оплаті послуг з технічного обслуговування становитиме понад 50% від річної кошторисної вартості таких послуг.

Інше

Як [повідомляє](#) народний депутат Андрій Жупанин, призначення до Наглядової ради ТОВ “Оператор ГТС України” діючого представника Міненерго, заступницю Міністра Світлану Гринчук є прямим порушенням ухваленого раніше оновленого статуту компанії. Як заявляє Жупанин, Міністерство знає про цю суперечність і готує проект змін до статуту “ОГТСУ” з пропозицією виключити положення, які обмежують право працівників Міністерства бути членами Наглядової ради. Проект статуту спрямований до Секретаріату Енергетичного Співтовариства, але, за інформацією народного депутата, погоджувати такі зміни Секретаріат не планує.

Голова правління НАК “Нафтогаз України” Олексій Чернишов [заявив](#), що в умовах продовження заборони на експорт природного газу для українських видобувників “Нафтогаз” буде готовий викупити весь надлишковий ресурс газу, який не вдасться збути промисловості.

ТОВ “Оператор ГТС” [прозвітував](#) про деякі фінансові та виробничі показники за три квартали 2023 року. Так, фінансовий результат компанії становить 8,4 млрд грн прибутку (+5,4 млрд грн у порівнянні з аналогічним періодом минулого року), залишки на рахунках - 6,5 млрд грн (+5,7 млрд грн у порівнянні з минулим роком). Закупівля газу на виробничі потреби на “Українській енергетичній біржі” становила 3,5 млрд грн і відбувалася у 12 постачальників.

АТ “Укргазвидобування” [ввело](#) в експлуатацію 2 свердловини загальним добовим дебітом 500 тис. куб. м. Одна свердловина - розвідувальна, пробурена на нещодавно відкритому родовищі, інша – експлуатаційна, на родовищі, якому понад 50 років. Місце буріння розвідувальної свердловини було визначене завдяки проведеним 3D-сейсмозвідувальним дослідженням.

► **Нафта та моторні палива**

У Верховній Раді зареєстровано [законопроект](#), яким пропонується внести зміни до Податкового кодексу та віднести нафту і газовий конденсат до підакцизної групи товарів з нульовою ставкою акцизу. Такий захід дозволить контролювати обіг цих товарів через СЕАРП (Систему електронного адміністрування реалізації пального), що необхідно для мінімізації ризиків виробництва контрафактного пального. Як впливає із [пояснювальної записки](#), в Україні поширена практика переробки газового конденсату та нафти на прямогонний бензин, який в подальшому використовується як основний компонент для приготування бензинів, які не відповідають діючим Технічним регламентам. Контрафактне пальне в подальшому продається “за готівку”, а товарні залишки “продаються” підприємствам реального сектору економіки, які звітують про використання газового конденсату в якості пального для котлів та печей. Відповідно, з цих обсягів не сплачується акцизний податок та ПДВ.

Міністерство оборони [запровадило](#) кольорове маркування дизелю та бензину, призначеного для потреб Збройних Сил України. В дизельне пальне додаватиметься фарбник яскраво червоного кольору, в бензин – зеленого. Постачання такого маркованого пального Міноборони планує налагодити вже

поточного тижня. До ЗСУ марковане паливо потрапить наприкінці листопада. Маркування дає можливість ідентифікувати та відстежувати паливо, яке було закуплено винятково для потреб ЗСУ, та зменшує можливість його незаконного продажу. Крім того, визначений колір унеможливить зловживання на місцях щодо змішувань пального.

Скраплений вуглеводневий газ (СВГ) продовжував дорожчати як в оптовому, так і в роздрібному сегментах ринку. На [аукціонах](#) "Української енергетичної біржі", які відбулися 8 листопада, ціни на скраплений газ зросли до 59 100-61 300 грн/т. Порівняно з минулим аукціоном середня вартість ресурсу «Укргазвидобування» збільшилась на 2 878 грн/т, до 60 573 грн/т, «Укрнафти» – на 3 927 грн, до 59 938 грн/т. Серед причин продовження зростання цін - вищий попит з боку аграріїв. Як свідчать [дані](#) галузевих медіа, протягом 6-10 листопада середня роздрібна ціна на СВГ збільшилась на 1,65 грн, до 32,66 грн/л.

Водночас дизель та бензин, навпаки, [дешевшають](#). Основні причини - зниження європейських котирувань та достатній обсяг ресурсу на національному ринку, попри значні черги на західному кордоні. За 6-10 листопада середня оптова ціна на бензин марки «А-95» зменшилась на 0,75 грн/л, до 45,25 грн/л, на дизпаливо — на 1,25 грн/л, до 47 грн/л.

53 АЗС мережі "Авантаж-7" на Київщині, які зупинили роботу через анулювання їх ліцензій на продаж пального, [відновили](#) роботу. Як повідомляють галузеві медіа з посиланням на представників мережі, відновлення роботи здійснено за рішенням суду.

Міжнародна співпраця

У штаб-квартирі НАТО у Брюсселі [відбулось](#) засідання Ради "Україна - НАТО", скликане за ініціативою української сторони. Обговорено енергетичну безпеку і захист критичної енергетичної інфраструктури України. Сторони наголосили, що за жодних обставин чергова спроба росії використати зиму як зброю не має стати успішною і запевнили у готовності надати Україні необхідну для цього допомогу.

В опублікованому Звіті з оцінкою прогресу, досягнутого Україною у відповідності критеріям членства в ЄС, Європейська комісія відзначила прогрес України у розвитку енергосектору. [Зазначається](#), що трансформація енергетики, попри війну і колосальні руйнування, є успішною. Втім, Єврокомісія [відзначила](#) необхідність продовження Україною роботи над гармонізацією законодавства з ЄС щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку, відновлюваної енергетики, енергоефективності, діяльності оператора газотранспортної системи та сертифікації газосховищ.

Єврокомісар з питань енергетики Кадрі Сімсон [зазначила](#), що наступним етапом після синхронізації енергосистем стане інтеграція ринків і додала, що одним із шляхів підтримки української енергетики є допомога з розвитком розподіленої відновлюваної генерації, яка буде менш вразливою для ворожих атак, ніж централізована система. Крім того, Кадрі Сімсон вказала на ефективний інструмент надання допомоги українським енергетикам - Фонд підтримки енергетики України, створений за спільною ініціативою з Міненерго при Секретаріаті Енергетичного Співтовариства.

В свою чергу, Міністр енергетики України Герман Галущенко [зазначив](#), що загальний обсяг зобов'язань донорів щодо грантових внесків до Фонду підтримки енергетики України сягнув понад 322 млн євро. З них на рахунок Фонду фактично перераховано 192 млн євро від 15 донорів державного та приватного секторів з різних держав. Решта суми - анонсовані внески, які очікуються на рахунку Фонду найближчим часом.

Заступниця міністра енергетики України Світлана Гринчук [запевнила](#) у готовності Міненерго посилювати співпрацю з Фондом Е5Р для збільшення інвестицій у заходи з енергоефективності та прискорення темпів «зеленого» переходу.

Протягом тижня делегація Міненерго на чолі з міністром енергетики України Германом Галущенком перебувала з робочим візитом у США. Результати:

- під час зустрічі із заступником Держсекретаря США з питань енергетичних ресурсів Джеффри Пайеттом Галущенко [наголосив](#), що Україні потрібна допомога США у підготовці комплексного плану створення розподіленої енергетичної системи, кращого управління мережею та підтримка в його реалізації. За його словами, в планах міністерства увійти в наступний опалювальний сезон 2024/2025 років із газовими турбінами/генераторами загальною потужністю понад 300 МВт комбінованого виробництва тепла та електроенергії;
- під час зустрічі з міністром енергетики США Дженніфер Гренголл обговорювалися перспективи реалізації в Україні спільних проєктів у атомній енергетиці, низьковуглецевих і водневих технологій, які допоможуть здійснити «зелений» перехід. [Зазначається](#), що у межах ініціативи міністра енергетики США Net Zero World та у співпраці з Національними лабораторіями Міністерства енергетики США українська сторона розробила сценарії декарбонізації енергетичного сектору до 2050 року. Відповідний звіт буде представлено міжнародним делегаціям на 28-й Конференції ООН зі зміни клімату.
- із заступницею Адміністратора з політики та програмування USAID Ізобель Коулман [обговорено](#) питання відбудови енергосектору, розподілену генерацію та втілення енергетичних реформ;
- обговорено поглиблення співпраці в ядерній енергетиці, приділено увагу необхідності посилення санкцій проти агресора і витіснення росії зі світових ринків ядерних технологій під час зустрічі з сенатором США, членом європейського підкомітету Комітету з міжнародних відносин Сенату [Пітом Рікеттсом](#), з сенатором США від штату Північна Дакота, членом Комітету з охорони навколишнього середовища та громадських робіт і Комітету Збройних сил Сенату [Кевіном Крамером](#), з членом Комітету Сенату з енергетики та природних ресурсів, Спеціального комітету Сенату з питань розвідки та Комітету Сенату з питань збройних сил [Ангусом Кінгом](#);
- із сенаторкою США від штату Іллінойс, членкинею комітету Сенату з міжнародних справ Теммі Дакворт обговорено поглиблення співпраці для прискорення «зеленого» переходу і впровадження сучасних технологій в атомній енергетиці, участь української сторони у підготовці змін до законодавства, які розширяють можливості для впровадження наукових досягнень в енергетику і відкриють додаткові можливості для проєктів спільних інтересів для розвитку галузей, технологій та створення робочих місць;
- з членом Комітету Сенату США з міжнародних відносин Крісом Мерфі [обговорено](#) особливості підготовки до опалювального сезону в умовах війни, плани щодо відновлення України в цілому і енергосектору, зокрема за принципом “build back better”;
- з керівництвом Світового банку [обговорено](#) співпрацю з реалізації проєктів з відновлення енергозабезпечення у зимовий період та постачання енергетичних ресурсів (RePoWER), а також проєктів для посилення системи передачі електроенергії та встановлення гібридних систем з виробництва електроенергії ПрАТ «Укргідроенерго»;

- під час зустрічі головний комерційний директор NuScale Power Клейтон Скотт [запевнив](#) у готовності компанії до активнішої співпраці з українською стороною задля прискорення реалізації першого проєкту ММР в Україні;
- із заступником Спеціального представника Президента США з питань клімату Ріком Дюком [зазначено](#) про зацікавленість американських компаній в інвестиціях у проєкти чистої енергії в Україні і перспективи співпраці в цьому напрямку;
- під час зустрічі з Агентством з торгівлі та розвитку США [обговорювалися](#) співпраця та залучення американського бізнесу для модернізації електростанцій, інвестицій в проєкти з переробки біопалива, розширення установок зберігання енергії за найбільш інноваційними технологіями;
- під час зустрічі з президентом та виконавчим директором Holtec International Крісом Сінгхом [домовлено](#) про будівництво заводу з виробництва контейнерів для відпрацьованого ядерного палива ЦСВЯП;
- між міністерством та Асоціацією паливних елементів і водневої енергетики США (The Fuel Cell and Hydrogen Energy Association - FCHEA) [укладено меморандум](#) про створення кооперативного енергетичного партнерства для просування водневої енергетики.

Тим часом, Комітет у закордонних справах Палати представників Конгресу США [підтримав](#) законопроект про використання конфіскованих російських активів для допомоги Україні. Згідно з законопроектом, протягом 180 днів після набрання чинності законом держсекретар має надати відповідним комітетам Конгресу оцінку найбільш нагальних потреб України у відновленні, допомозі в галузі безпеки та гуманітарної допомоги.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ ЕНЕРГОСЕКТОР УКРАЇНИ



Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення енергопостачання постраждалих від війни регіонів. У списку затребуваного обладнання – понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства \(energy-community.org\)](http://energy-community.org)

ПІДТРИМАТИ АРМІЮ УКРАЇНИ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).